

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій
і дизайну

Тетяна ІВАНІШЕНА

Підпис

29

08

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Специрисунок

Галузь знань G – Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність – G15 Технології легкої промисловості

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-наукова програма – Конструювання та технології швейних виробів

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС,

Шифр дисципліни – ОФП14

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Технологій і дизайну

Кафедра – Технології і конструювання швейних виробів

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	50	16		34		70			+	
	1	2	4	120	50	16		34		70			+	
Разом 1 семестр			8	240	100	34		68		140			2	
З	1	1	4	120	10	4		6		110			+	
	1	2	4	120	10	4		6		110			+	
Разом 2 семестр			8	240	20	8		12		220			2	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Конструювання та технології швейних виробів» за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості»

Робоча програма складена

Підпис автора

К.Т.Н., доц. Олена ЛУЩЕВСЬКА

Науковий ступінь, учене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри Технології і конструювання швейних виробів

Протокол від 29.08 2025р. № 1.

Зав. кафедри

Підпис

Світлана КУЛЕШОВА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій і дизайну

Голова вченої ради факультету

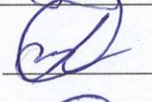
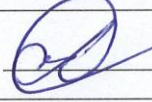
Підпис

Тетяна ІВАНІШЕНА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри технології і конструювання швейних виробів, д.т.н., проф.	Факультет технологій і дизайну		Світлана КУЛЕШОВА
Гарант освітньо-професійної програми, к.т.н., доц.	Факультет технологій і дизайну		Оксана ДОМБРОВСЬКА
Декан	Факультет технологій і дизайну		Тетяна ІВАНІШЕНА

СПЕЦРИСУНОК

Опис дисципліни

Тип дисципліни	Обов'язкова професійної підготовки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший-другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	8,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Очна (денна)/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло *використовувати* понятійний апарат з фаху, знати основи зображення предметів складної геометричної форми, логіку світлотінювого відтворення предмета; уміти *виконувати* зображення об'єктів спостереження за допомогою різних графічних технік; *визначати* раціональні техніки, способи та засоби зображення об'єктів спостереження; *передавати* графічними засобами характер драпірувань та фактуру різноманітних матеріалів, *здійснювати* побудову голови та фігури людини, та уміло *застосовувати* у проектно-художній діяльності сучасні методики та спеціальні техніки для проектування виробів легкої промисловості, *відтворювати* зображувальними засобами художні композиції виробів легкої промисловості різноманітного призначення.

Зміст навчальної дисципліни. Перспективне зображення об'ємних геометричних тіл. Особливості тонового пропрацювання об'ємних геометричних тіл. Малювання з натури натюрморту із предметів симетричної та асиметричної форми з виявленням ліній побудови. Зображення драпірувань. Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами. Техніки та способи виконання зображення кольоровими олівцями. Різновиди ліній та їх застосування при виконанні малюнку у графічній лінійній техніці. Графічне вирішення натюрморту в плямовій техніці. Виконання натюрморту в техніці колаж. Виконання пропорційних схем голови людини у різних положеннях. Побудова фігури людини на основі пропорційної схеми за каноном. Особливості побудови чоловічої та дитячої фігури. Побудова стилізованої фігури людини з різним характером руху. Особливості виконання зображення одягнутої фігури у графічній техніці. Особливості виконання зображення ескізу одягу у різних кольорових техніках. Виконання зображення ескізу одягу у техніці колаж. Робота з творчим задумом.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОЗП.03 Культура мовлення і ділове спілкування, ОФП.02 Основи проектування виробів, ОФП.02 Основи проектування виробів (курсний проєкт), ОФП.06 Основи комп'ютерного дизайну, ОФП.15 Дизайн проектування костюма, ОФП.18 Навчальна практика І.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 32 год., практичні заняття – 68 год., самостійна робота – 140 год., разом – 240 год. за два семестри.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, відео-презентації), лабораторні заняття (з використанням методів візуалізації, тренінгів, майстер-класів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: оцінювання практичних завдань, самостійної роботи, тестування.

Вид семестрового контролю: залік – 1, 2 семестри.

Навчальні ресурси:

- Денисенко С. М. Основи композиції і проєктної графіки: навчальний посібник. – К: НАУ, 2021 – 52 с.
- Чирва О. Ч. Живопис : навч. посібник / [О. Ч. Чирва, А. В. Сімонова, М. Лобко-Зампасі, Д. Ю. Вінтасєв, Ю. О. Сосницький, В. П. Манохін, П. В. Миرونчик] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 149 с.
- Горбатюк Н. Практичне ескізування одягу : навч. посіб. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Н. Горбатюк, Л. Авілкова, Г. Откидач, І. Романюк, Г. Животовська. – Київ : Грамота, 2021. – 192 с. [Електронний ресурс], Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidrucnyky-posibnyky-profsvita/Eskizuvanya-odyagu.pdf>
- Кулешова С.Г. Лабораторний практикум з основ композиції : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Кулешова, О.М. Луцевська. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 117 с.
- Спецрисунк / Модульне середовище для навчання Moodle // Електронний ресурс:– Режим доступу: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=9935>
- Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmn.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: канд. техн. наук, доцент Олена ЛУЦЕВСЬКА

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Спецрисунок» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості» за освітньо-професійною програмою «Конструювання та технології швейних виробів».

Пререквізити – вихідна.

Потребівити – ОЗП.03 Культура мовлення і ділове спілкування, ОФП.02 Основи проектування виробів, ОФП.02 Основи проектування виробів (курсний проєкт), ОФП.06 Основи комп'ютерного дизайну, ОФП.15 Дизайн проектування костюма, ОФП.18 Навчальна практика І.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з зображення виробів легкої промисловості на фігурі людини, що передбачає застосування певних теорій та методів спецрисунку і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК); Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗКЗ); Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4); Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК8); Здатність розв'язувати широке коло спеціалізованих проблем та задач у професійній діяльності при виконанні малюнків та ескізів костюму, обґрунтовуючи вибір методів зображення та запропонованих рішень (ФК7); Здатність отримувати, зберігати, обробляти та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення завдань професійної діяльності, прогнозування якості на усіх етапах виконання малюнку чи ескізу виробів легкої промисловості (ФК10); Здатність застосовувати сучасні методики і інноваційні технології для художнього проектування та зображення швейних виробів (УК1).

- **програмні результати навчання**: Застосовувати абстрактне мислення у розв'язуванні складних спеціалізованих задач при зображенні та дизайн-проектуванні виробів легкої промисловості (ПРН.1); Знати і розуміти принципи перспективного зображення об'ємних предметів та драпіровки акварельними фарбами, кольоровими олівцями, у графічній лінійній техніці, графічній плямовій техніці, а також у техніці колаж. Знати і розуміти принципи побудови чоловічої та жіночої фігури людини, особливості побудови дитячої фігури різних вікових груп, а також володіти принципами побудови стилізованої фігури людини (чоловічої та жіночої) з різним характером руху, тобто знати і розуміти фундаментальні основи зображення на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми (ПРН.2); Володіти професійною термінологією та основними поняттями з дизайну виробів легкої промисловості (ПРН.6); Збирати, обробляти, аналізувати інформацію, що стосується виробів легкої промисловості, технологій їх виробництва для подальшого їх зображення (ПРН.10); Застосовувати у проектно-художній діяльності сучасні методики та інноваційні технології для проектування та зображення швейних виробів (ПРН.21).

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, розвиток його зорового сприйняття, образного художнього мислення, оволодіння матеріалами для малювання і живопису та вміння вирішувати визначені творчі задачі.

Предмет дисципліни. Основи зображення предметів та людини у перспективі, сучасні техніки та способи виконання зображення об'єктів дизайну костюма.

Завдання дисципліни. Оволодіння практичними навичками художньо-естетичного сприйняття об'єктів спостереження (пластичного, цілісного, образного), здатності знаходити та правильно оцінювати пропорції, об'ємні форми, кольорову гаму основного та оточуючих предметів, виконувати побудову голови та фігури людини із різним характером руху, та вміння зображувати творчий задум будь-якої форми, передавати його об'ємний вигляд, розташування в просторі, світлотіні, фактури матеріалів, їх кольори.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло **використовувати** понятійний апарат з фаху, знати основи зображення предметів складної геометричної форми, логіку світлотіньового відтворення предмета; уміти **виконувати** зображення об'єктів спостереження за допомогою різних графічних технік; **визначати** раціональні техніки, способи та засоби зображення об'єктів спостереження; **передавати** графічними засобами характер

драпірувань та фактуру різноманітних матеріалів, **здійснювати** побудову голови та фігури людини, та уміло **застосовувати** у проектно-художній діяльності сучасні методики та спеціальні техніки для проектування виробів легкої промисловості, **відтворювати** зображувальними засобами художні композиції виробів легкої промисловості різноманітного призначення.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Структура залікових кредитів для студентів *денної та заочної* форм здобуття освіти

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	<i>Денна форма</i>			<i>Заочна форма</i>		
	лекції	Прак-тичні заняття	СРС	лекції	Прак-тичні заняття	СРС
	<i>Перший семестр</i>			<i>Перший семестр</i>		
Тема 1. Вступ. Основні завдання художньої підготовки. Конструктивний рисунок. Побудова фронтальної, кутової та верхньої перспектив.	4	8	12	2	2	22
Тема 2. Перспективне зображення складних геометричних тіл симетричної та асиметричної форми. Зображення драпірувань	2	8	12			22
Тема 3. Особливості виконання зображення у кольорі. Техніки акварель, кольорові олівці, основні прийоми та матеріали.	4	8	12	2	2	22
Тема 4. Графіка. Основні засоби та прийоми виконання графічного зображення. Лінія. Точка. Пляма.	4	6	12		2	22
Тема 5. Особливості виконання зображення у техніці «колаж».	2	4	16			22
Разом за семестр:	16	34	70	4	6	110
	<i>Другий семестр</i>			<i>Другий семестр</i>		
Тема 1. Особливості побудови голови людини у різних положеннях.	2	4	12	2	2	22
Тема 2. Побудова фігури людини за умовно-пропорційними схемами (за каноном).	2	4	12			22
Тема 3. Побудова стилізованої фігури людини із різним характером руху.	4	8	16		2	22
Тема 4. Особливості виконання зображення одягнутої фігури.	2	4	12	2	2	22
Тема 5. Особливості виконання кольорових зображень моделей одягу в різних техніках.	6	12	18			22
Разом за семестр:	16	34	70	4	6	110

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Вступ до спецрисунку. Основні завдання художньої підготовки. Перспектива. Матеріали та засоби зображення. Лінійна перспектива. Особливості побудови фронтальної, кутової та верхньої перспектив. Літ.: [1] с.12-16	2
2	Особливості перспективного зображення простих геометричних тіл. Конструктивний рисунок. Особливості побудови предметів кубічної форми. Особливості побудови предметів, що мають вісь обертання. Основи повітряної перспективи. Поняття світлотіні. Послідовність виконання конструктивного рисунку та особливості його світлотіньового пропрацювання. Літ.: [1] с.16-22	2
3	Особливості малювання з натури предметів складної форми. Натюрморт та його види. Історія жанру «натюрморт». Особливості зображення складних просторових форм у перспективі. Особливості виконання зображення декількох предметів побуту з натури. Зображення драпірувань. Літ.: [1] с. 23-25	4
4	Живописні техніки виконання зображення. Особливості виконання зображення у техніці акварель. Живопис, як вид мистецтва. Техніки виконання зображення у кольорі. Акварель, основні прийоми та матеріали. Особливості виконання натюрморту у техніці «акварель». Літ.: [2] с. 57-62, 97-100, [3] с. 126-130	2
5	Живописні техніки виконання зображення. Особливості виконання зображення у техніці «кольорові олівці». Основні прийоми та матеріали техніки «кольорові олівці». Особливості виконання натюрморту у техніці «кольорові олівці». Особливості виконання зображення художніми маркерами. Літ.: [2] с. 57-62, [3] с. 129-130	2
6	Графіка. Основні засоби та прийоми виконання графічного зображення. Лінія, точка, пляма, як засоби графіки. Матеріали для графічного зображення. Різновиди ліній. Особливості виконання натюрморту в лінійній графічній техніці. Особливості виконання натюрморту у плямовій техніці. Літ.: [1] с. 33-47, [3] с. 125-126	2
7	Колаж. Основні засоби та прийоми виконання зображення. Особливості техніки «колаж». Різновиди колажів та матеріали для їх виготовлення. Особливості виконання натюрморту у техніці «колаж». Літ.: [3] с. 131-132	2
Разом:		16
<i>Другий семестр</i>		
1	Особливості побудови голови людини у різних положеннях. Пропорційні схеми для зображення голови людини. Конструктивно-анатомічна характеристика голови людини та її частин. Послідовність виконання зображення голови людини. Особливості зображення голови людини у різних положеннях. Передача характерних особливостей натури. Літ.: [2] с. 107-123, [4] с. 48-52	2
2	Особливості побудови жіночої, чоловічої та дитячої фігури людини. Будова, пропорції та пластичні особливості людської фігури. Умовно-пропорційні схеми для зображення фігури людини. Особливості зображення дитячої фігури різних вікових груп. Літ.: [2] с. 125-128, [4] с. 42-47	2
3	Особливості побудови стилізованої фігури людини у русі. Центр тяжіння	2

	та рівновага фігури. Опорні лінії фігури. Основні положення фігури для зображення на ній одягу. Особливості зображення фігури з опорою на одну та дві ноги. Особливості стилізації дорослої та дитячої фігури. Літ.: [3] с. 141-145, [4] с. 53-57	
4	Особливості зображення ескізу фігури людини у повороті. Види ескізів у дизайні костюму. Двомодельна та трьохмодельна постановка в ескізі одягу. Особливості зображення фігури людини із поворотом корпусу. Літ.: [3] с. 141-144, [4] с. 56-57	2
5	Зображення фігури людини в одязі. Правила зображення одягу різного асортименту та силуету. Особливості зображення жіночого та чоловічого одягу. Технічний ескіз. Літ.: [3] с. 145-160, [4] с. 59-64	2
6	Особливості виконання кольорових зображень ескізів одягу на фігурі людини у різних техніках. Графічні засоби зображення текстильних поверхонь. Особливості зображення одягу у живописних техніках. Поняття «текстури» та «фактури». Особливості зображення принтів тканини та різних фактур одягу. Літ.: [3] с. 145-160, [4] с. 70-73	4
7	Художня композиція виробів легкої промисловості. Реалізація творчого задуму. Види та призначення колажів у дизайні костюму. Особливості зображення ескізу одягу у техніці «колаж». Особливості виконання зображення костюму на фігурі людини за творчим задумом. Літ.: [3] с. 165-170, [4] с. 74-78	2
Разом:		16

Примітка.* Лекційні заняття плануються по 2 години

Перелік оглядових лекцій для заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
Перший семестр		
1	Вступ до спецрисунку. Особливості перспективного зображення простих геометричних тіл. Особливості малювання з натури предметів складної форми. Матеріали та засоби зображення. Особливості побудови фронтальної, кутової та верхньої перспектив. Особливості побудови предметів простої геометричної форми. Особливості зображення складних просторових форм у перспективі. Особливості виконання зображення декількох предметів побуту з натури. Зображення драпірувань. Літ.: [1] с. 12-25	2
2	Живописні техніки виконання зображення. Графіка. Особливості виконання зображення у техніці акварель. Особливості виконання зображення у техніці «кольорові олівці». Основні засоби та прийоми виконання графічного зображення. Лінія, точка, пляма, як засоби графіки. Особливості виконання натюрморту в лінійній графічній техніці. Особливості виконання натюрморту у плямовій техніці. Особливості техніки «колаж». Літ.: [2] с. 57-62, [3] с. 125-132	2
Разом		4
Другий семестр		
1	Особливості побудови голови людини у різних положеннях. Побудови фігури людини за умовно-пропорційними схемами. Особливості побудови стилізованої фігури людини у русі. Будова, пропорції та пластичні особливості людської фігури. Особливості зображення фігури з опорою на одну та дві ноги. Особливості стилізації зображення фігури людини. Особливості зображення ескізу фігури людини у повороті. Види ескізів у дизайні костюму. Двомодельна та	2

	трьохмодельна постановка в ескізі одягу. Літ.: [2] с. 107-128, [3] с. 141-145, [4] с. 42-57	
2	Особливості виконання кольорових зображень ескізів одягу на фігурі людини у різних техніках. Реалізація творчого задуму. Правила зображення одягу різного асортименту та силуету. Технічний ескіз. Графічні засоби зображення текстильних поверхонь. Особливості зображення одягу у живописних техніках. Особливості зображення ескізу одягу у техніці «колаж». Особливості виконання зображення костюму на фігурі людини за творчим задумом. Літ.: [3] с. 145-170, [4] с. 59-78, [3] с. 125-132	2
Разом		4

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
Перший семестр		
1	Перспективне зображення об'ємних геометричних тіл. Літ.: [1] с.12-25	4
2	Особливості тонового пропрацювання об'ємних геометричних тіл. Літ.: [1] с. 23-25	4
3	Малювання з натури натюрморту із предметів симетричної та асиметричної форми з виявленням ліній побудови. Зображення драпірувань. Літ.: [2] с. 74-82	8
4	Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами. Виконання натюрморту в техніці акварель. Літ.: [2] с. 57-68, 97-100, [3] с. 126-130	4
5	Техніки та способи виконання зображення кольоровими олівцями. Малювання натюрморту кольоровими олівцями. Літ.: [3] с. 129-130	4
6	Різновиди ліній та їх застосування при виконанні натюрморту в лінійній графічній техніці. Графічне вирішення натюрморту в плямівій техніці. Літ.: [1] с. 33-47, [3] с. 125-126	6
7	Виконання натюрморту в техніці колаж. Літ.: [3] с. 131-132	4
Разом за I-й семестр:		34
Другий семестр		
1	Виконання пропорційних схем голови людини у різних положеннях. Літ.: [2] с. 107-123, [4] с. 48-52	4
2	Побудова фігури людини на основі пропорційних схем за каноном. Літ.: [2] с. 125-128, [4] с. 42-47	4
3	Побудова стилізованої фігури людини з опорою на дві ноги та з опорою на одну ногу. Літ.: [3] с. 141-145, [4] с. 53-57	4
4	Побудова стилізованої фігури людини у повороті. Літ.: [3] с. 141-144, [4] с. 56-57	4
5	Особливості виконання зображення одягнутої фігури у графічній техніці. Технічний ескіз. Літ.: [3] с. 145-160, [4] с. 59-64	4
6	Особливості виконання зображення ескізу одягу у різних кольорових техніках. Літ.: [3] с. 125-160, [4] с. 70-73	8
7	Виконання зображення ескізу одягу у техніці колаж. Робота з творчим задумом. Літ.: [3] с. 165-170, [4] с. 74-78	6
Разом за II-й семестр:		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
Перший семестр		
1	Малювання з натури натюрморту із предметів симетричної та асиметричної форми з виявленням ліній побудови. Зображення драпірувань. Літ.: [1] с.12-25, [5] с.5-32	2
2	Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами та кольоровими олівцями. Виконання натюрморту в кольорі. Літ.: [2] с.57-68, [5] с. 48-65	2
3	Основні засоби та прийоми виконання графічного зображення. Лінія. Точка. Пляма. Виконання натюрморту у графічній техніці. Літ.: [5] с.33-47	2
Разом за перший семестр:		6
Другий семестр		
1	Виконання пропорційних схем голови людини. Побудова фігури людини на основі пропорційної схеми за каноном. Літ.: [2] с. 107-128, [4] с. 42-52	2
2	Побудова стилізованої фігури людини з різним характером руху. Літ.: Літ.: [3] с. 141-145, [4] с. 53-57	2
3	Особливості виконання зображення ескізу одягу у різних кольорових техніках. Літ.: [3] с. 145-160, [4] с. 70-78	2
Разом за другий семестр:		6

5.2 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студента усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного теоретичного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, завершенні та оформленні малюнків, формуванні портфолію робіт, а також виконання завдань виданих викладачем згідно із робочим планом, проходженні поточних тестових контролів. Завдання на самостійну роботу студентів видається викладачем і передбачає закріплення отриманих теоретичних знань та практичних навичок зображення об'єктів спостереження, передачі їх об'ємного вигляду, розташування в просторі, світлотіней, фактури матеріалів, їх кольору за допомогою різних засобів та технік.

Для студентів заочної форми здобуття освіти до самостійної роботи відноситься контрольна робота. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує від викладача у період настановної сесії.

Зміст самостійної роботи для студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
Перший семестр		
1/2	Опрацювання матеріалів Л1, підготовка до виконання ПЗ1. Виконання СР1: побудова фронтальної та кутової перспектив на прикладі куба.	6
3/4	Опрацювання Л2, підготовка до виконання ПЗ2 та завершення малюнку ПЗ1.	6
5/6	Опрацювання Л3, підготовка до виконання ПЗ 3 та завершення малюнку ПЗ2. Виконання СР2, натюрморту із двох предметів.	12
7/8	Опрацювання Л3, завершення малюнку ПЗ3. Підготовка до тестування.	6
9/10	Опрацювання Л4, підготовка до виконання ПЗ4 та завершення малюнку ПЗ3, натюрморту в техніці акварель.	6
11/12	Опрацювання Л5, підготовка до виконання ПЗ5. Виконання СР3, натюрморту у техніці кольорові олівці.	6
13/14	Опрацювання Л6, підготовка до виконання ПЗ6 та завершення малюнку ПЗ5, виконання натюрморту у графічній техніці.	12
15/16	Опрацювання Л7, підготовка до виконання ПЗ7 та завершення малюнку ПЗ6	8
17	Завершення малюнку ПЗ7. Підготовка до тестування.	8
Разом за перший семестр:		70

<i>Другий семестр</i>		
1/2	Опрацювання Л1, підготовка до виконання ПЗ1.	6
2/3	Опрацювання Л2, підготовка до виконання ПЗ2 та завершення малюнку ПЗ1, а саме зображення голови у різних положеннях.	12
4/5	Опрацювання Л3, підготовка до виконання ПЗ3 та завершення малюнку ПЗ2, а саме чоловічої і жіночої фігури. Виконання СР1, малюнку дитячої фігури.	6
6/7	Опрацювання Л4, підготовка до виконання ПЗ4 та завершення ПЗ3, а саме побудови стилізованої фігури людини з опорою на дві ноги та з опорою на одну ногу. Підготовка до тестування.	12
8/9	Опрацювання Л5, підготовка до виконання ПЗ5 та завершення малюнку ПЗ4, стилізованої фігури людини у повороті. Виконання СР2.	12
10/11	Опрацювання Л6, підготовка до виконання ПЗ6 та завершення малюнку ПЗ5, одягнутої фігури у графічній техніці.	6
13/14	Опрацювання Л7, підготовка до виконання ПЗ7 та завершення малюнків ПЗ6, а саме ескізів одягу у техніках акварель, кольорові олівці, графіка	6
15/16	Опрацювання Л7, завершення малюнку ПЗ7, а саме виконання ескізу одягу у техніці колаж за творчим задумом.	6
17	Підготовка до тестування.	4
Разом за другий семестр:		70

Примітка: Л – лекція, ПЗ – практичне заняття, СР – самостійна робота.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема лекції - з використанням методів проблемного навчання і візуалізації; практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, використанням методів візуалізації, презентацій, тренінгів, майстер-класів, і мають за мету – набуття студентами практичних навичок із зображення складних геометричних фігур та композицій, голови, фігури людини, одягу на фігурі людини або власного творчого задуму костюму у різних графічних техніках.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених Робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях та оцінювання результатів самостійної роботи.

При підготовці до виконання практичної роботи студент ознайомлюється з темою, метою, завданнями та ходом її виконання наведеними у методичних рекомендаціях та підготовлює необхідні художні засоби. Студент повинен вільно володіти теоретичними знаннями і вміти застосувати їх при виконанні практичних завдань.

При виведенні остаточної оцінки враховуються усі результати поточних контролів, включаючи тестування з усього матеріалу дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки

безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених Робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять та тестуванням.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net/ua/webinars/>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

На основі результатів контролю і його аналізу викладач удосконалює курс, звертаючи особливу увагу на ті розділи, чи теми, з яких було найбільше неточних відповідей, що свідчить про методичні чи інші недоліки при висвітленні вказаних тем або розділів. Частіше користується ілюстративним (роздатковим) матеріалом, щоб виділити більше часу на пояснення важких для розуміння і сприйняття розділів дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота							Контрольні заходи		Самостійна робота			Семестровий контроль, залік	Разом
Практичні заняття							Тестовий контроль:		Самостійна робота			За рейтингом	Сума балів
1	2	3	4	5	6	7	ТК 1	ТК 2	1	2	3		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	0	60-100**
21-35							12-20		15-24			0	

Примітка: **За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання результатів практичного заняття

Виконана й оформлена відповідно до встановлених Методичними рекомендаціями вимог практична робота комплексно оцінюється викладачем з урахуванням таких критеріїв: самостійність та правильність виконання; повнота відповіді, наявність та якість виконання малюнків тощо.

Результат виконання здобувачем вищої освіти кожної практичної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, практична робота йому **не зараховується** і для її захисту він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Таблиця – Критерії оцінювання практичних робіт та самостійної роботи (денної форми) здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей		Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)		Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення малюнку і грамотну передачу будови, об'єму та фактури зображуваного у визначеній техніці. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. У роботі допускаються дві–три несуттєві похибки .
Денна Практичні роботи	Заочна практичні роботи, денна самостійна робота	
5 балів	9-10 балів	
Добре (середній)		Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для виконання зображення об'єктів спостереження, передачі їх об'ємного вигляду, розташування в просторі, світлотіней, фактури матеріалів, їх кольору за допомогою різних засобів та технік, виклад відповіді грамотний, але у роботі можуть бути окремі неточності. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у роботі та під час її захисту допустив дві–три несуттєві помилки .
Денна Практичні роботи	Заочна практичні роботи, денна самостійна робота	
4 балів	7-8 балів	
Задовільно (достатній)		Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має
Денна Практичні роботи	Заочна практичні роботи,	

	денна самостійна робота	слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, засвоїв основні особливості технік виконання художнього зображення, набув навичок, необхідних для виконання нескладних малюнків, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і може під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді та у роботі.
3 балів	6 балів	
Незадовільно (недостатній)		Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, за повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді.
Денна Практичні роботи	Заочна практичні роботи, денна самостійна робота	
менше 3 балів	менше 6 балів	

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль, залік	Разом
Практичне заняття			Контрольна робота	Тестовий контроль		За рейтингом	Сума балів
1	2	3		ТК1	ТК2		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
6-10	6-10	6-10	18-30	12-20	12-20	0	60-100
18-30			18-30	24-40		0	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – двох теоретичних і одного – практичного. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та оформлення, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 9 балами, практичне завдання 12 балами, загальна максимальна сума балів становить 30. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали * (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	5	7	9
Теоретичне питання № 2	5	7	9
Практичне завдання	8	10	12
Всього балів	18	24	30

Примітка. * Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (18 балів) та максимального (30 балів), знаходиться в межах 19-29 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання тестових завдань

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–11	12–14	15–17	18–20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
<i>Денна форма здобуття освіти</i>				
Кількість балів	-	6-7	8	9-10
<i>Заочна форма здобуття освіти</i>				
Кількість балів	-	12-14	15-17	18-20

На тестування відводиться 25 хвилин. Студент проходить тестування в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

Перший семестр

1. З чого необхідно розпочинати рисунок?
2. Що є художнім, технічним, та науково-пізнавальним рисунком?
3. Що таке картинна площина, предметна площина, лінія горизонту, головний промінь зору, точка зору, точка стояння?
4. Як зображуються горизонтальні лінії, що лежать перпендикулярно до картинної площини?
5. Як зображуються горизонтальні лінії, які паралельні до лінії горизонту?
6. Як зображуються всі вертикальні лінії?
7. Як зображуються всі горизонтальні лінії, що лежать під кутом до основної площини?
8. У яку геометричну фігуру на площині проектується тіла обертання, які мають в основі коло?
9. З чого починається побудова зображення конуса?
10. З чого починається побудова зображення кулі?
11. З чого починається побудова зображення куба?
12. З чого починається побудова зображення циліндра?
13. Що таке штрих, штрихування?
14. Що таке світло, рефлекс, полиск, напівтінь, власна та падаюча тіні?
15. Який полиск дають матові, шороховаті та блискучі, гладкі поверхні?
16. Як прокладають штрих на округлих формах?
17. Як прокладають штрих на вертикальних гранях куба?
18. Як прокладають штрих на горизонтальних гранях куба?
19. Які є види складок?
20. Які є види фактур?
21. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення вертикальних складок?
22. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення радіальних складок?
23. Які кольори є основними, похідними?
24. Який папір використовують для виконання зображення у техніці акварель?
25. Які є способи та техніки нанесення акварельної фарби на папір?
26. Для яких малюнків доцільно використовувати кольорові олівці та який папір при цьому необхідно застосовувати?
27. Як досягається насиченість кольору у техніці кольорових олівців?
28. Як досягається складність кольору кольоровими олівцями?
29. Послідовність зображення натюрморту кольоровими олівцями.
30. Які основні прийоми штрихування кольоровими олівцями?
31. Із чого починають роботу над малюванням натюрморту кольоровими олівцями?
32. Як накладають штрихи при роботі із зображенням у техніці кольорові олівці?
33. Які роботи виконуються на заключному етапі малювання кольоровими олівцями натурної постановки?
34. Як виглядають і для зображення чого використовуються контурні лінії?
35. Як виглядають і для зображення чого використовуються паралельні лінії?
36. Як виглядає і для зображення чого використовується перехресне штрихуванням виконане контурними лініями?
37. Як виглядає і для зображення чого використовується перехресне штрихуванням виконане трьома і більше паралельними лініями?
38. Як виглядають і для зображення чого використовуються хвилясті лінії?
39. Як виглядають і для зображення чого використовуються кара кулеподібні лінії?
40. Як виглядають і для зображення чого використовуються точкове штрихування?
41. Як виглядають і для зображення чого використовуються дотичні лінії?
42. Що є основним образотворчим засобом в лінійній техніці?
43. Що являє собою силуетна графіка?
44. Як досягають об'ємного зображення у плямовій техніці?
45. Які характеристики має пляма, як засіб графіки?
46. Що називають колажем?
47. Які матеріали використовують для виконання зображення у техніці колажу?

48. Який папір слід використовувати для виконання зображення у техніці колажу?
49. З чого починається робота над колажем?
50. Які етапи роботи над зображенням у техніці колажу?

Другий семестр

1. Що прийнято використовувати в якості модуля у сучасних схемах побудови обличчя людини?
2. Які пропорції голови людини?
3. Які головні частини обличчя людини?
4. У чому особливість рисунка голови людини в фас, профіль і в повороті 3/4?
5. Які пропорції жіночої фігури?
6. Які пропорції чоловічої фігури?
7. Що прийнято використовувати в якості модуля у сучасних схемах побудови фігури людини?
8. Які пропорції дитячої фігури у відповідності до вікової групи?
9. Які особливості зображення стилізованої фігури?
10. Скільки модулів містить довжина сильно стилізованої людської фігури?
11. Що таке модуль і як ним користуватись при малюванні фігури людини?
12. Яка послідовність у виконанні малюнку фігури чоловіка (жінки) по умовно-пропорційній схемі?
13. Що таке центральна осьова лінія?
14. Що таке і де знаходиться центр ваги?
15. Яка послідовність побудови фігури людини в повороті?
16. Які особливості побудови стилізованої фігури?
17. Для чого використовують шаблони фігури людини?
18. Як змінюється розміщення ліній плеча та стегон якщо фігура буде стояти з опорою на одну ногу?
19. В яких положеннях фігуру людини треба малювати по осях симетрії, а в яких по осях руху?
20. З чого потрібно починати малюнок фігури людини з натури, з уявлення, по пам'яті?
21. Які особливості зображення олівцями фігури людини і одягу?
22. Що представляє собою технічний ескіз моделі одягу?
23. Яка послідовність зображення технічного ескізу моделі одягу?
24. Які особливості техніки виконання ескізів елементів одягу?
25. Від чого залежить прозорість тканини при використанні акварельних фарб?
26. Для зображення якої тканини краще обрати гуаш і акрилові фарби?
27. У чому полягають особливості рисування фігури людини в одязі?
28. Що слід враховувати при рисуванні моделей одягу на фігурі людини?
29. Які правила зображення фігури людини в одязі?
30. Для зображення якої моделі краще обрати динамічне положення фігури?
31. Яка послідовність рисування моделі одягу на фігурі людини при використанні пропорційних схем?
32. У чому полягають особливості роботи над ескізом моделей одягу у багатофігурній композиції/постановці?

11 Начально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Спецрисунок» забезпечено необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлено:

1. Малюнок і основи художньої графіки : методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності “Технології легкої промисловості” / О. М. Луцевська, О. М. Троян. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 80 с.
2. Кулешова С.Г. Лабораторний практикум з основ композиції : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Кулешова, О.М. Луцевська. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 117 с.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Спецрисунок» потребує необхідних художніх інструментів, пристосувань та художніх засобів виконання малюнку (графітні олівці різної твердості, кольорові олівці, акварельні фарби, пензлики, ластик/клячка, папір для малюнку, акварельний папір), смартфон, додатки для оброблення фото та аналізу його колористики.

13 Рекомендована література

Основна

1. Денисенко С. М. Основи композиції і проєктної графіки [Електронне видання]: навчальний посібник. – К: НАУ, 2021 – 52 с. [Електронний ресурс], Режим доступу: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/53250/1/%D0%9E%D0%9A%D1%96%D0%9F%D0%93_%D0%94%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf
2. Чирва О. Ч. Живопис : навч. посібник / [О. Ч. Чирва, А. В. Сімонова, М. Лобко-Зампасі, Д. Ю. Вінтаєв, Ю. О. Сосницький, В. П. Манохін, П. В. Мирончик] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 149 с. [Електронний ресурс], Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/61347/1/2021_%D0%9F%D0%95%D0%A7_7%D0%9D_%D0%96%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%9F%D0%98%D0%A1.pdf
3. Горбатюк Н. Практичне ескізування одягу : навч. посіб. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Н. Горбатюк, Л. Авілова, Г. Откидач, І. Романюк, Г. Животовська. – Київ : Грамота, 2021. – 192 с. [Електронний ресурс], Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidrucnyku-posibnyku-profosvita/Eskizuvanya-odyagu.pdf>
4. Кулешова С.Г. Лабораторний практикум з основ композиції : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Кулешова, О.М. Луцевська. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 117 с.

Додаткова

5. Мусієнко В.О. Основи живопису та кольорознавства / В.О. Мусієнко, М.В. Колосніченко, Н.В. Остапенко. – Київ, КНУТД, 2018. – 250 с.
6. Гонтарів В. Живопис. Графіка [Текст] / В. Гонтарів. – Київ: Галерея, 2016. - 192 с.
7. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. / Т.А. Прокопович, О.М. Каленюк, Г.І. Вахрамєєва. – Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФОП Покора І. О., 2019. – 91 с.
8. Пуць В. С. Основи ергономіки та художнього конструювання [Текст] : навчальний посібник / В. С. Пуць, Г. В. Єфімчук. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 128с. [Електронний ресурс], Режим доступу: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-04/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%95%D1%82%D0%B0%D0%A5%D0%9A_182_%D0%A2%D0%9B%D0%9F_2018.pdf
9. Кулешова С. Г. Колір в художньому проектуванні одягу: навч. посібник / С. Г. Кулешова, за редакцією д.т.н., проф. Славінської А. Л. – Хмельницький: ХНУ, 2016. – 395 с.

10. Сухенко В.О. Академічний рисунок : підруч. для студентів ВНЗ. – Нац. акад. образотвор. мистецтва і архітектури. - Київ : Амадей, 2016. - 231 с.
11. Йоганнес Іттен Елементи образотворчого мистецтва. Навчальне видання щоденник / перекл. Ярослава Іваненко. - ArtHuss, 2023. – 168 с.
12. Микола Лі. Основи навчального академічного рисунка : підручн. для студентів вищих навчальних закладів.- Київ, 2016. – 478 с.
13. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник. / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко – К.: ПП «НВЦ Профі», 2018. – 140 с.
14. Колесніков В. Г. Рисунок [Текст] : навч. посібник / В. Г. Колесніков [и др.] ; Київський національний ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2008. - 155 с.: іл. - Бібліогр.: с. 155.
15. Хмельовський О. М. Основи графіки : метод. вказівки до практичних робіт: для студ. спец. "Дизайн" денної та заоч. форм навч. / Орест Михайлович Хмельовський; В.о. Луцький нац. техн. ун-т.– Луцьк : ЛДТУ, 2008.– 118 с.
16. Луцевська О. М. Цифровізація при викладанні художніх дисциплін / О. М. Луцевська, Д.Е. Марчук, // Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 22 листопада 2023 р. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – С.141-142.
https://tksv.khmnu.edu.ua/inetconf/2023/marchuk_lushevsjka_2023.pdf
17. Краснюк Л. В. Луцевська О.М. Дизайн-проектування авторського ансамблю одягу з використанням принту «ефект деграде» / А.Ю. Станко, О.М. Луцевська // Вісник ХНУ. Технічні науки. - 2019. - №6. - С. 58-63. <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/13-9.pdf>
18. Проектування колекції чоловічого та жіночого одягу на основі композиційних елементів формоутворення стилю авіатор / Л. В. Краснюк, О. М. Луцевська, Л. В. Буханцова, О. М. Троян // Art and Design No2, 2023 DOI:10.30857/2617-0272.2023.2.13
https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24130/1/artdes_2023_N2_P141-156.pdf

14 Інформаційні ресурси

1. Спецрисунок / Модульне середовище для навчання Moodle. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9935>
2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. URL: <https://library.khmnu.edu.ua/#>